

Οι διατάξεις Οικογενειακού Δικαίου στους Κανόνες των τοπικών Συνόδων του 4ου αι.

/ [Πεμπτούσία](#)

Image not found or type unknown

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Οι κανόνες Οικογενειακού δικαίου που περιλαμβάνονται στο Κανονικό Δίκαιο είναι πάρα πολλοί αριθμητικά και ρυθμίζουν εξίσου πάρα πολλά ζητήματα. Ωστόσο στη παρούσα εργασία θα αναφερθούμε στους κανόνες των τοπικών συνόδων κατά τον 4^ο αιώνα μ.Χ. Αρχικά μας ανατέθηκε η εργασία περιλαμβάνοντας όλους τους κανόνες των τοπικών συνόδων, αλλά επειδή αυτή θα ήταν πολύ εκτενής ασχοληθήκαμε μόνο με τους κανόνες των τοπικών Συνόδων κατά τον 4^ο μ.Χ. αιώνα. Βέβαια προχωρώντας στην ερμηνεία των κανόνων παραπέμπουμε σε κάποιους άλλους ώστε να γίνει κατανοητό το νόημα του κανόνα που εξετάζουμε σε κάθε περίπτωση. Τούτο συμβαίνει διότι πολλές φορές περισσότεροι από έναν κανόνα ρυθμίζουν περί του ίδιου θέματος με αποτέλεσμα να είναι αδύνατη η μη αναφορά σε αυτούς.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Ορισμός και έννοια Οικογενειακού Δικαίου

Το Οικογενειακό δίκαιο στη σημερινή εποχή είναι το δίκαιο που ασχολείται με τη ρύθμιση των σχέσεων ανάμεσα στην οικογένεια. Ωστόσο νομοθετικός ορισμός της οικογένειας δεν υπάρχει στο δίκαιο της πολιτείας αλλά ούτε στο κανονικό δίκαιο. Θα μπορούσαμε να διακρίνουμε την οικογένεια με δύο έννοιες. Πρώτον με τη στενή έννοια του όρου όπου αυτή περιλαμβάνει τη συμμετοχή δύο τουλάχιστον ατόμων που είναι παντρεμένα με νόμιμο τρόπο (γάμος) και τη συμμετοχή ή μη των τέκνων τους υπό την ίδια στέγη, και δεύτερον την οικογένεια με την ευρεία έννοια όπου σε αυτή συμμετέχουν όλα τα πρόσωπα που συνδέονται με γάμο ή κοινή καταγωγή, άσχετα από το βαθμό συγγένειας και αν συμβιούν υπό την ίδια στέγη.[1]

Στην στενή έννοια του όρου οικογένεια αναφέρεται και το Σύνταγμα της Ελλάδας όπως αυτό αναθεωρήθηκε με το ψήφισμα της 27^{ης} Μαΐου 2008. Συγκεκριμένα στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 21 όπου αναφέρονται τα εξής: «*Η οικογένεια, ως θεμέλιο της συντήρησης και προαγωγής του Έθνους, καθώς και ο γάμος, η μητρότητα και η παιδική ηλικία τελούν υπό την προστασία του Κράτους. Πολύτεκνες οικογένειες, ανάπηροι πολέμου και ειρηνικής περιόδου, θύματα πολέμου, χήρες και ορφανά εκείνων που έπεσαν στον πόλεμο, καθώς και όσοι πάσχουν από ανίατη σωματική ή πνευματική νόσο έχουν δικαίωμα ειδικής φροντίδας από το Κράτος*». Βλέπουμε λοιπόν ότι ακόμα και η πολιτεία αναγνωρίζει το σημαντικό ρόλο της ύπαρξης της οικογένειας διότι όπως χαρακτηριστικά αναφέρει είναι θεμέλιο συντήρησης και προαγωγής του Έθνους. Έτσι λοιπόν το κράτος προστατεύει την οικογένεια με την αναφορά της στο Σύνταγμα αλλά ταυτόχρονα ρυθμίζει τις σχέσεις ανάμεσα στα μέλη της με τον Αστικό Κώδικα και συγκεκριμένα με τα άρθρα 1346 - 1694.

Το ίδιο ακριβώς πράττει το Κανονικό Δίκαιο με τις ρυθμίσεις που προβάλλει σε διάφορους κανόνες οι οποίοι εκτείνονται από τους Αποστολικούς μέχρι και την Ζ΄ Οικουμενική Σύνοδο αλλά και στους κανόνες των Πατέρων της Εκκλησίας. Οι κανόνες αυτοί ασχολούνται με όλα τα θέματα που είναι δυνατόν να αφορούν την οικογένεια. Συνήθως γίνεται άμεση αναφορά όταν προσβάλλεται ο θεσμός της οικογένειας, ωστόσο πολλές φορές συναντάμε και κανόνες που φαινομενικά ρυθμίζουν άλλο θέμα αλλά με την ρύθμισή τους επηρεάζουν το οικογενειακό δίκαιο. Οφείλουμε να πούμε ότι οι κανόνες της Εκκλησίας έχουν ως πηγή τους την Αγία Γραφή, γι' αυτό δεν θα πρέπει να θεωρούνται ανθρώπινο φιλοσόφημα αλλά Θεϊόν Δίκαιον. Οι κανόνες αυτοί παρόλο που έχουν ως πηγή τους την Αγία Γραφή, θα διαπιστώσουμε στη συνέχεια ότι συναντώνται στο σημερινό δίκαιο, πράγμα που δείχνει το πόσο σύγχρονοι είναι αυτοί οι κανόνες.

2. Εισαγωγικά στοιχεία περί των Συνόδων

Από την έρευνα που διεξήγαμε διαπιστώσαμε ότι από το σύνολο επτά Συνόδων που συγκροτήθηκαν κατά τον 4^ο αιώνα μ.Χ. οι τέσσερις εξ' αυτών ασχολήθηκαν με θέματα που άπτονται της οικογένειας. Συγκεκριμένα έχουμε τις εξής Συνόδους: α) Η εν Αγκύρα Σύνοδος, β) η εν Νεοκαισαρεία Σύνοδος, γ) η εν Γάγγρα Σύνοδος και δ) η εν Λαοδικεία Σύνοδος.

Η εν Αγκύρα Σύνοδος συγκροτήθηκε το 315 μ.Χ. στην Μητρόπολη της Γαλατίας και παρευρέθηκαν σε αυτή ιη΄ Πατέρες. Εξέδωσε κέ' κανόνες για αυτούς που αρνήθηκαν τον Χριστό υπό τα μαρτύρια Μαξίμου του τυράννου, θυσίασαν στα είδωλα και έπειτα επανήλθαν στην Εκκλησία. Οι κανόνες της Συνόδου αυτής επικυρώνονται άμεσα από τον β΄ κανόνα της ΣΤ΄ και έμμεσα από τους κανόνες α΄ της Δ΄ και α΄ της Ζ΄ και με τον τρόπο αυτό αποκτούν οικουμενικό κύρος.[2]

Η εν Νεοκαισαρεία Σύνοδος συγκροτήθηκε το 315 μ.Χ. στη Νεοκαισαρεία της Καππαδοκίας που βρίσκεται στο Πόντο. Η σύνοδος αυτή αποτελείτο από κγ΄ Πατέρες σύμφωνα με το Δοσίθεο και εξέδωσαν ιε΄ κανόνες. Οι κανόνες αυτοί επικυρώνονται ορισμένως από τον β΄ κανόνα της ΣΤ΄ και αορίστως από τους κανόνες α΄ της Δ΄ και α΄ της Ζ΄ και έτσι λαμβάνουν οικουμενικό κύρος.[3]

Η εν Γάγγρα Σύνοδος συγκροτήθηκε το έτος 340 μ.Χ. [4] όπου παρευρέθηκαν ιγ΄ Επίσκοποι. Η Γάγγρα βρίσκεται στη Μητρόπολη της Παφλαγονίας στη Μικρά Ασία και εξέδωσε κα΄ κανόνες κατά του Επισκόπου Σεβαστείας εν τη Αρμενία Ευσταθίου ο οποίος δίδασκε αιρετικά φρονήματα. Η Σύνοδος αυτή αφόρισε και αναθεμάτισε τους αιρετικούς αυτούς καθώς αναίρεσε και τις κακοδοξίες τους. Η Σύνοδος αυτή επικυρώνεται ορισμένως από τον β΄ κανόνα της ΣΤ΄ και αορίστως από τους κανόνες α΄ της Δ΄ και α΄ της Ζ΄ και έτσι λαμβάνει Οικουμενικό κύρος.[5]

Η εν Λαοδικεία[6] Σύνοδος συγκροτήθηκε στη Μητρόπολη της Πακατικής Φρυγίας το έτος 364 μ.Χ.[7] Παρευρέθησαν σ' αυτήν πολλοί Πατέρες από διάφορες επαρχίες της Ασιανής[8] και εξέδωσαν ξ κανόνες για διάφορα θέματα. Η Σύνοδος αυτή επικυρώνεται έμμεσα από τους κανόνες α΄ της Δ΄ και α΄ της Ζ΄ και άμεσα από τον β΄ κανόνα της ΣΤ΄ και με τον τρόπο αυτό απολαμβάνει Οικουμενικού κύρους.[9]

[Συνεχίζεται]

[1]Βλ. Σπυριδάκη, Εισηγήσεις Αστικού Δικαίου, σελ. 131.

[2] Πηδάλιον, σελ. 371.

[3] Ό.π., σελ. 385.

[4] Ό.π., βλ. υποσημ., σελ. 396.

[5] Ο.π., σελ. 395-397.

[6] Ό.π., βλ. υποσημ. 1, σελ. 420.

[7] Ό.π., βλ. υποσημ. 2, σελ. 420.

[8] Ό.π., βλ. υποσημ. 3, σελ. 420.

[9] Ό.π., σελ. 420.